

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W LUBLINIE**

UNP: 0601-17-088081

0601-IWW.0921.19.2017.7

CEW 21 11 2017
Lublin, dnia 11 listopada 2017 r.

**Pan
Leszek Piwko
Naczelnik Urzędu Skarbowego
w Tomaszowie Lubelskim**

Egz. Nr 1

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz § 11 ust. 1 pkt 1 Zarządzenia Nr 68/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie z dnia 5 maja 2017 r. w sprawie przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa lubelskiego oraz Lubelskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Białej Podlaskiej, zawierające ustalenia dokonane w trakcie kontroli planowej przeprowadzonej

**w Urzędzie Skarbowym w Tomaszowie Lubelskim
ul. Rolnicza 17, 22-600 Tomaszów Lubelski**

przez kontrolera Panią _____ - starszego eksperta skarbowego

w dniach od 26 czerwca 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r., w tym w siedzibie Urzędu w dniach od 26 czerwca 2017 r. do 14 lipca 2017 r. z wyłączeniem dni: 27 – 28 czerwca 2017 r. oraz 10 i 12 lipca 2017 r.

w zakresie: **realizacji wybranych zadań komórki wierzycielskiej.**

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 maja 2017 r.

Kierującymi kontrolowaną jednostką w okresie objętym kontrolą byli:

- Pan Zbigniew Czubek powołany na stanowisko Naczelnika Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim od dnia 18 kwietnia 2008 r. do dnia 1 lutego 2016 r.
- Pan Leszek Piwko od dnia 2 lutego 2016 r. do dnia 28 lutego 2017 r. pełniący obowiązki Naczelnika Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim od dnia 1 marca 2017 r. powołany na stanowisko Naczelnika Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim.

Kontrolą objęto niżej wymienione zagadnienia.

Skarbowa

I. Uregulowania wewnętrzne i organizacja pracy Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim ze szczególnym uwzględnieniem organizacji komórki spraw wierzycielskich.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym wprowadzonym Zarządzeniem Nr 23/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie z dnia 7 marca 2017 r., oraz Zarządzeniem z dnia 1 kwietnia 2016 r. Nr 26/15 za efektywne zarządzanie zaległościami podatkowymi w celu prawidłowej realizacji dochodów budżetu państwa odpowiedzialny jest Samodzielny Referat Spraw Wierzycielskich – SW. W komórce SW zatrudnione są 3 osoby, w tym kierownik referatu. Bezpośredni nadzór nad pracą podległych pracowników sprawuje Pani _____ odpowiedzialna za prawidłową i terminową realizację zadań komórki. Bezpośredni nadzór nad Kierownikiem Samodzielnego Referatu Spraw Wierzycielskich sprawuje Naczelnik Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim Pan Leszek Piwko.

Zgodnie z § 17 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim do zadań ww. komórki w zakresie spraw wierzycielskich należy w szczególności:

- wykonywanie czynności poprzedzających wszczęcie postępowania egzekucyjnego, w tym podejmowanie działań informacyjnych i dyscyplinujących, wystawianie i doręczanie upomnień, oraz wystawianie i przekazywanie do organów egzekucyjnych tytułów wykonawczych i wniosków egzekucyjnych,
- wykonywanie zadań wierzyciela w ramach postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego w tym egzekucji sądowej po zbiegu egzekucji,
- występowanie i sporządzanie wniosków o udzielenie informacji i powiadamianie za pośrednictwem centralnego biura łącznikowego na podstawie ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1289, z późn. zm.),
- prowadzenie spraw, w szczególności w zakresie: ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz innych ulg przewidzianych przepisami prawa, w tym ulg w spłacie należności pieniężnych przypadających państwom członkowskim i państwom trzecim, nadawanie decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności, odpowiedzialności osób trzecich,
- inicjowanie i udział w postępowaniach: wieczystoksięgowym w tym występowanie o wpis hipoteki przymusowej również na zabezpieczenie podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych państw członkowskich i państw trzecich, upadłościowym, naprawczym, likwidacyjnym i restrukturyzacyjnym, w tym występowanie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, dotyczących orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, o uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela,
- prowadzenie spraw dotyczących zastawów skarbowych oraz Rejestru Zastawów Skarbowych,
- składanie wniosków o dokonanie wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- udzielanie ulg w spłacie kary grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego,
- poszukiwanie majątku zobowiązanego,

- koordynowanie oceny i analizy ryzyka dotyczących braku wykonania zobowiązań podatkowych w wyniku ich przedawnienia,
- prowadzenie ewidencji wpisów hipotek przymusowych do ksiąg wieczystych,
- podejmowanie innych działań służących zabezpieczeniu i wykonaniu zobowiązań podatkowych w zakresie nie należącym do zadań innych komórek organizacyjnych.

Urząd Skarbowy w Tomaszowie Lubelskim w dniu 26 czerwca 2015 r. wprowadził „Procedurę udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych”. Celem procedury jest określenie jednolitych zasad prowadzenia postępowań podatkowych w przedmiocie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przez organ podatkowy pierwszej instancji. Procedura ta obowiązuje pracowników zatrudnionych w Urzędzie na stanowiskach pracy odpowiedzialnych za załatwienie spraw w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.

Z wyjaśnień złożonych przez Kierownika Referatu Spraw Wierzycielskich Panią _____ wynika, że Urząd Skarbowy w Tomaszowie Lubelskim w celu zwiększenia dobrowolnego wypełniania obowiązków podatkowych oraz zmniejszenia kosztów prowadzenia egzekucji administracyjnej prowadzi politykę informacyjną w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Informacje o możliwości skorzystania z ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oprócz pracowników komórki SW udzielane są na sali obsługi oraz w poszczególnych komórkach organizacyjnych, w których prowadzone są postępowania w sprawie wymiaru podatku. Podobne informacje udzielane są również przez pracowników komórki egzekucyjnej pracujących w terenie. Ponadto w Urzędzie Skarbowym w Tomaszowie Lubelskim zostały opracowane druki, z których podatnicy mogą skorzystać przy ubieganiu się o ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych. Wskazane wyżej druki mają za zadanie pomóc podatnikom we właściwym przedstawieniu swojej sytuacji materialnej oraz ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego. Druki o których mowa wyżej są ogólnodostępne, wyłożone na opisanych półkach. Ponadto jak wynika z wyjaśnień Kierownika SW Pani _____

_____ pracownicy sali obsługi informują podatników o możliwości uzyskania informacji w sprawach ulg w spłacie zobowiązań podatkowych w Referacie Spraw Wierzycielskich jeszcze przed złożeniem wniosku w powyższym zakresie, jak również o możliwości sprawdzenia kompletności składanych dokumentów.

W wyżej wymienionym zakresie tematycznym uchybień i nieprawidłowości nie stwierdzono, tym samym badany obszar oceniono **pozytywnie**.

[dowód: akta kontroli str. 6-33]

II. Weryfikacja działań podejmowanych przez organ podatkowy w przedmiocie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, w tym stosowanie przepisów o pomocy publicznej.

1. Ewidencjonowanie wniosków i podjętych rozstrzygnięć.

Na podstawie danych przedstawionych przez Urząd Skarbowy w Tomaszowie Lubelskim w okresie objętym kontrolą w sprawach ulg w spłacie zobowiązań podatkowych ustalono, iż ogółem wpłynęły 73 wnioski (45 wniosków w 2016 r., 28 wniosków w 2017 r.), w tym 26 wniosków złożyli przedsiębiorcy (18 spraw w 2015 r., 8 sprawy w 2016 r.).

Pozytywnie załatwiono 50 spraw (tj. ok. 68 % ogólnej liczby wniosków), w tym pozytywnie rozstrzygnięto 16 spraw skierowanych do przedsiębiorców - 14 spraw w ramach *pomocy de minimis* i 2 sprawy nie stanowiące pomocy w trybie art. 67 b § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r, poz. 201). W 7 przypadkach odmówiono uwzględnienia wniosku, w tym wydano 4 decyzje odmawiające udzielenia ulgi przedsiębiorcy. Ponadto w 9 przypadkach wydano decyzje o pozostawieniu wniosku podatnika bez rozpatrzenia. W 3 przypadkach wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia zgodnie z art. 169 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa oraz w 1 sprawie odmówiono wszczęcia postępowania w trybie art. 165a ww. ustawy.

W oparciu o ewidencje Urzędu i dane w aplikacji SHRIMP stwierdzono, że sprawach podatników _____ w których nie dotrzymano terminu płatności rat wynikających z decyzji: z dnia 7 kwietnia 2016 r. nr 0618-SW.4321. 7-10.2016, decyzji z dnia 4 sierpnia 2016 r. nr 0618-SW.4323.15.2016 r., decyzji z dnia 14 listopada 2016 r. nr 0618-SW.4323.18.2016 naruszono przepis § 8a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1871), z którego wynika, że w przypadku zmiany wartości udzielonej pomocy lub wartości zrealizowanych płatności wskazanych w sprawozdaniu o udzielonej pomocy, podmiot udzielający pomocy sporządza i przekazuje, w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji o zmianie. W przypadku podatnika _____, terminy płatności rat w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych wyznaczone były następująco: IV raty – na 10 sierpnia 2016 r., wygaszona 24 sierpnia 2016 r., VII raty - na 10 listopada 2016 r., wygaszona – 17 listopada 2016 r., X raty – na 10 lutego 2017 r., wygaszona 14 lutego 2017 r. XI raty – na 11 marca 2017 r., wygaszona – 20 marca 2017 r., XII raty na 10 kwietnia 2017 r., wygaszona – 25 kwietnia 2017 r., natomiast zaktualizowane sprawozdanie o zmianie wartości *pomocy de minimis* w stosunku do ww. rat przekazano 26 maja 2017 r., czyli po upływie 7 dni od uzyskania informacji o braku wpłat. W pozostałych dwóch przypadkach zaktualizowane sprawozdanie przekazano również 26 maja 2017 r. tj. po upływie 7 dni od uzyskania informacji o braku wpłat.

[dowód: akta kontroli str. 5, 34-41, 69-79, 80-110]

W związku z koniecznością bieżącego ewidencjonowania w systemie POLTAX dokumentów wymiarowych, na podstawie kontrolowanych spraw, zbadano szybkość wprowadzania oraz poprawność dokonania powiązań tych dokumentów.

Stwierdzono 9 przypadków na 60 pozycji, tj. ok. 15 % , w których od wpływu wniosku lub wydania rozstrzygnięcia i do ich utworzenia w systemie upłynęło powyżej 14 dni.

W oparciu o badane sprawy dokonano analizy powiązań dokumentów w zakresie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, w wyniku tego nie stwierdzono przypadku niepowiązanego lub niewłaściwie powiązanego dokumentu.

Z uwagi na powyższe oraz ilość uchybień (10 na 10 sprawdzonych rat z uchybieniem terminów płatności) terminów w przekazywaniu zaktualizowanych sprawozdań do aplikacji

[dowód: akta kontroli str. 5, 34-36]

a) Terminowość wydawania rozstrzygnięć

[dowód: akta kontroli str. 34-36]

[dowód: akta kontroli str. 5, 34-36]

W wyniku powyższego stwierdzono, że wnioski o ulgę weryfikowane były pod

względem formalnym, tj. m.in. pod kątem kompletności dokumentów, które należy dołączyć do wniosku, w tym zaświadczeń i informacji – zależnie od rodzaju wnioskowanej preferencji. W każdym przypadku sporządzano odrębną analizę. Dokonywano oceny sytuacji przedsiębiorcy wnioskującego o pomoc, uwzględniając kondycję ekonomiczno-finansową.

Weryfikowano pozyskane informacje z danymi zgromadzonymi w systemie informatycznym Urzędu m.in. w systemie Poltax, Poltax2b, podsystemie KONTROLA, Egapoltax, aplikacji CzM i innych.

Jednakże w sprawie podatników _____, którym organ podatkowy decyzją z dnia 6 czerwca 2017 r. nr 0618-SEW.4261.5.2017 odmówił rozłożenia na raty zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2016 r., prowadził postępowanie łącznie. Podatnicy w uzupełnieniu do wniosku w sprawie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych złożyli formularz informacji przedstawionych przy ubieganiu się o *pomoc de minimis*, co oznaczało, że złożony wniosek należało rozparzyć w ramach tej pomocy. Podjęte rozstrzygnięcie skierowano do obojga małżonków jako jednej strony postępowania.

W trakcie kontroli ustalono, że przedsiębiorcą był tylko jeden z podatników. Wniosek w powyższej sprawie złożony był zatem przez dwa odrębne podmioty – osobę fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej i przedsiębiorcę, do którego stosuje się odrębne regulacje prawne. W stosunku do tych podmiotów powinno być prowadzone odrębne postępowanie i w stosunku do każdego z nich organ powinien dokonać odrębnych ustaleń faktycznych oraz odrębnie rozstrzygnąć sprawę. Niezależnie od powyższego należy zauważyć, iż w sprawach wniosków o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych dotyczących podatku dochodowego od osób fizycznych składanych przez małżonków wspólnie rozliczających się, również nie można traktować jako jednej strony postępowania. Każde z małżonków powinno być odrębną stroną postępowania (wyrok WSA z dnia 23 marca 2013 r., w sprawie Sygn. akt I SA/Lu 974/12).

[dowód: akta kontroli str. 42-53]

W 3 przypadkach _____ organ podatkowy udzielając *pomocy de minimis* wyznaczał terminy płatności rat na dni przed upływem miesiąca. Stosownie do pisma tut. Izby z dnia 12 czerwca 2008 r. Nr LS-077/0014/08/13695) terminy płatności rat w decyzjach ratalnych należy ustalać tak, aby komórka wymiarowa w przypadku niedotrzymania przez podatnika terminu płatności raty zdążyła wygasić ratę przed upływem okresu sprawozdawczego.

[dowód: akta kontroli str. 54-79]

W zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych osobom nieprowadzącym działalności gospodarczej kontroli poddano prawidłowość i kompletność gromadzenia i analizy materiału dowodowego, w tym ustalanie sytuacji majątkowej beneficjentów, jak również istnienie przesłanek do udzielenia ulg.

W wyniku powyższego stwierdzono, że Naczelnik Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim decyzją z dnia 22 maja 2017 r. nr 0618-SEW.4261.7.2017 umorzył podatknicze _____ zaległość podatkową w podatku dochodowym od osób fizycznych w wysokości 5.442 zł. Uzasadnieniem powyższego rozstrzygnięcia był podeszły wiek

podatniczki oraz sytuacja zdrowotna i finansowa. W aktach sprawy brak było dowodu na potwierdzenie problemów zdrowotnych wnioskodawczynie, co stanowi naruszenie art. 122 i art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej.

[dowód: akta kontroli str. 111-114]

W okresie objętym kontrolą wydano 3 decyzje odmawiające udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych podmiotom nieprowadzącym działalności gospodarczej. Badaniu poddano decyzję skierowaną do podatnika, któremu odmówiono rozłożenia na raty zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2013 r w wysokości 22.028,63 zł jak również odmówiono rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej w podatku od towarów i usług za wrzesień i grudzień 2013 r w łącznej wysokości 13.388,86 zł. W sprawie tej w jednej decyzji orzeczono o odmowie rozłożeniu na raty zaległości podatkowej pomimo odrębnego przedmiotu opodatkowania.

[dowód: akta kontroli str. 115-118]

Organ podatkowy wszczął i prowadził postępowanie na wspólny wniosek małżonków w zakresie rozłożenia na raty zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych, rozstrzygnięte pozytywnie decyzją z dnia 15 września 2016 r. nr 0618-SW.4321.208.2016 jako jednej strony postępowania.

[dowód: akta kontroli str. 215-222]

W sprawach podatników:

decyzje o pozostawieniu bez rozpatrzenia wniosków o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych nie zawierały podstawy prawnej. Powoływano jedynie art. 207 Ordynacji podatkowej stanowiący, że organ podatkowy orzeka w sprawie w drodze decyzji.

[dowód: akta kontroli str. 119-121]

Poza tym Naczelnik Urzędu Skarbowego ww. Tomaszowie Lubelskim w sprawach podatników pozostawił wnioski bez rozpatrzenia w trybie art. 169 § 4 Ordynacji podatkowej uznając, iż obarczone były brakami formalnymi, które nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie.

Jak wynika z art. 169 § 1 ww. ustawy do braków formalnych, które rodzą obowiązek organu podatkowego do wezwania wnioskodawcy celem ich usunięcia należy zaliczyć tylko te braki, które uniemożliwiają nadanie wnioskowi właściwego biegu. Dlatego też prowadzenie postępowania wyjaśniającego i wzywanie strony do złożenia dokumentów czy wyjaśnień w sprawie nie może odbywać się przy zastosowaniu sankcji określonej w tym przepisie, albowiem regulacja ta dotyczy braków padania, nie zaś braków lub uzupełnienia materiału dowodowego w prowadzonym przez organ postępowaniu.

W toku kontroli stwierdzono, że w sprawach dotyczących ww. podatników organ podatkowy w trybie art. 169 § 1 Ordynacji podatkowej wezwał podatników do usunięcia braków w zakresie: określenia jakiego okresu dotyczy podatek lub zaległość, przedstawienia argumentów, które przemawiałyby za udzieleniem ulgi, przedłożenia informacji o stanie majątkowym wnioskodawcy.

Ustalono, że w aktach sprawy znajdowały się wydruki i karty kontowe wnioskodawców

sporządzone przez komórkę rachunkowości podatkowej, na podstawie których można było określić tytuły podatkowe, okresy, kwoty zaległości, wysokość odsetek za zwłokę.

[dowód: akta kontroli str. 126-140]

Mając powyższe na uwadze, prawidłowość postępowań i wydanych rozstrzygnięć w sprawach ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przedsiębiorcom z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej oraz osobom nieprowadzącym działalności gospodarczej, z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz ich wagę (poniżej 20%) należy ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

3. Prawidłowość i terminowość wydawania zaświadczeń o *pomocy de minimis* udzielonej w formie decyzji.

W badanym okresie podjęto 14 pozytywnych decyzji w ramach *pomocy de minimis*. Organ podatkowy wydając rozstrzygnięcie wydawał jednocześnie odrębne zaświadczenia stosownie do § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o *pomocy de minimis* i *pomocy de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1983 z późn. zm.).

Za nieprawidłowe należy uznać brak zaświadczeń „korygujących” wydawanych podatnikom którzy nie dotrzyмали terminu płatności rat wynikających z decyzji w przypadku, gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy *de minimis* jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu. Podmiot udzielający pomocy, w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia. Powyższe stanowi naruszenie art. 5 ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2016 poz. 1808 z późn. zm.).

[dowód: akta kontroli str. 37]

Prawidłowość i terminowość wydawania zaświadczeń o *pomocy de minimis* należy ocenić **pozytywnie z uchybieniami**.

Reasumując, działalność Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych należy ocenić **pozytywnie z uchybieniami**.

Na powyższą ocenę miały wpływ pozytywna ocena częściowa w zakresie: uregulowania wewnętrzne i organizacja pracy Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim ze szczególnym uwzględnieniem organizacji komórki spraw wierzycielskich, terminowości wydawania rozstrzygnięć, ocena pozytywna z uchybieniami w zakresie: prawidłowość i terminowość wydawania zaświadczeń o *pomocy de minimis* udzielonej w formie decyzji, ocena pozytywna z nieprawidłowościami w zakresie: udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przedsiębiorcom z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej oraz osobom nieprowadzącym działalności gospodarczej i ewidencjonowania wniosków i podjętych rozstrzygnięć.

III. Decyzje orzekające o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania podatkowe.

Z wyjaśnień kierownika komórki Pani wynika, że w 2016 r. prowadzono postępowanie w stosunku do współników 3 spółek cywilnych

W 2017 r. nie wydano decyzji o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania podatkowe. W okresie objętym kontrolą łącznie wydano 40 decyzji o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania podatkowe na łączną kwotę 22.574,20 zł. W wyniku prowadzonych postępowań uzyskano 6.252,99 zł. Efektywność prowadzonych postępowań wyniosła 27,7 %.

W powyższym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości tym samym badany obszar oceniono pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str. 141-171, 187-195]

IV. Czynności monitorujące i dyscyplinujące – dobrowolne regulowanie należności podatkowych.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim komórka Samodzielnego Referatu Spraw Wierzycielskich (SW) zobligowana jest m.in. do wykonywania czynności poprzedzających wszczęcie postępowania egzekucyjnego, w tym podejmowania działań informacyjnych i dyscyplinujących.

Z wyjaśnień złożonych przez Kierownika Referatu SW wynika, że w komórce podejmowane są czynności, których celem jest doprowadzenie do dobrowolnego wykonywania obowiązku zapłaty podatku. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą dokumentowano te czynności za pośrednictwem systemu POLTAX2B . "Miękka egzekucja" stosowana jest przede wszystkim w stosunku do podatników, którzy nie prowadzą działalności gospodarczej i płacą niecyklicznie podatki oraz prowadzą działalność gospodarczą, którzy zalegają sporadycznie lub poprzednio zastosowana "miękka egzekucja" doprowadziła do uregulowania należności podatkowych.

Na podstawie podsystemu POLTAX2B – „Raport skuteczności miękkiej egzekucji” z dnia 30 czerwca 2017 r. ustalono, że w okresie objętym kontrolą przeprowadzono działania przedegzekucyjne w stosunku ok. 240 zobowiązanych.

W wyniku podjętych działań przedegzekucyjnych w tym okresie na konto Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim wpłynęła kwota 104 086 zł.

Szczegółowym badaniem objęto 10 spraw wytypowanych z Raportu „Skuteczności miękkiej egzekucji” w latach 2016-2017. Doboru dokonano metodą statystyczną z wnioskowaniem niematematycznym.

W toku kontroli ustalono, że Urząd przed podjęciem czynności monitorujących i dyscyplinujących dokonywał szczegółowej analizy salda zaległości podatkowych, jak również oceny ich regulowania.

Powyższe było zgodne z pismem Ministerstwa Finansów z dnia 27 marca 2013 roku

nr AP8/068/177/LRW/13, w myśl którego w przypadku niezapłaconych zobowiązań, równocześnie z terminowym wystawianiem upomnień, należało wykorzystać m.in. kontakt telefoniczny w celu poinformowania podatników o istniejącym zobowiązaniu podatkowym oraz konsekwencjach związanych z nieuregulowaniem zaległości.

Nieprawidłowości nie stwierdzono, tym samym badany obszar oceniono **pozytywnie**.

[dowód: akta kontroli str. 172-185]

V. Zabezpieczenie rzeczowe zobowiązań podatkowych – zastawy skarbowe.

Kontrolą objęto prowadzony przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim Rejestr Zastawów Skarbowych.

Ustalono, iż w okresie objętym kontrolą tj. od 1 stycznia 2016 r. do 31 maja 2017 r. wpłynęło łącznie 80 wniosków o ustanowienie zastawu skarbowego, z tego 29 wniosków pochodziło z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a 3 wnioski od Naczelnika Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim. Na podstawie wniosków ZUS zastawiono 77 ruchomości, natomiast na podstawie wniosków Naczelnika Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim ustanowiono zastawy na 4 ruchomościach. Zastawy skarbowe ustanowione na wnioski złożone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim dotyczyły zabezpieczenia wykonania zobowiązań podatkowych rozłożonych na raty. Ponadto organ podatkowy w ww. okresie dokonał wykreślenia 15 zastawów skarbowych.

Badany obszar oceniono **pozytywnie**.

[dowód: akta kontroli str. 186]

VI. Rygor natychmiastowej wykonalności – art. 239a ustawy Ordynacja podatkowa.

Kontroli poddano prawidłowość postępowania organu podatkowego w zakresie instytucji rygoru natychmiastowej wykonalności, o której mowa w art. 239a i 239b ustawy Ordynacja podatkowa. W wyniku powyższego ustalono, że w okresie objętym kontrolą nie wydano żadnej decyzji w wyżej wskazanym trybie.

Z uwagi na brak danych do kontroli odstąpiono od oceny.

[dowód: akta kontroli str. 196-204]

VII. Postępowanie organu podatkowego z zaległościami podatkowymi po umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność.

Kierownik komórki SW Pani _____, złożonym wyjaśnieniu przedstawiła schemat postępowania w odniesieniu do zaległości podatkowych po umorzeniu postępowania egzekucyjnego ze względu na jego bezskuteczność. Zgodnie z powyższym ustalono, co następuje:

1. Po otrzymaniu postanowienia o umorzeniu postępowania z uwagi na jego bezskuteczność na karcie kontowej dłużnika cyt. „wycofuje” się tytuł wykonawczy, zdejmując się flagi

- i w sprawozdaniach rachunkowości podatkowej zaległość nie jest wykazywana w rubryce zaległości objętych postępowaniem egzekucyjnym”.
2. Zakłada się akta w sprawie poszukiwania majątku dłużnika (o ile nie są założone wcześniej). W aktach tych gromadzone są informacje o zobowiązanym w szerokim aspekcie oraz zapisywane są podejmowane czynności.
 3. Bada się możliwość przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania na osoby trzecie.
 4. Bada się przesłanki do wystąpienia z wnioskiem o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej.
 5. Sprawdza się posiadanie przez zobowiązanego nieruchomości w „Serwisie Ksiąg Wieczystych” Ministerstwa Sprawiedliwości. W przypadku uzyskania danych w powyższej kwestii rozważa się zasadność dokonania wpisu hipoteki i ewentualnego wpisu.
 6. Sprawdza się rachunki bankowe w systemie „Ogniovo”. W przypadku istnienia rachunku bankowego, który nie był zajęty w postępowaniu egzekucyjnym, wystawia się tytuł wykonawczy ze wskazaniem tego rachunku.
 7. Bada się informacje w aplikacji „Czynności majątkowe”. W przypadku uzyskania informacji o istnieniu ruchomości, nieruchomości i praw majątkowych mogących być przedmiotem postępowania egzekucyjnego wystawia się tytuły wykonawcze ze wskazaniem majątku dłużnika.
 8. Bada się informacje w systemie „Poltax”, zwłaszcza nowe zeznania podatkowe i źródła zatrudnienia.
 9. Poszukuje się informacji o zobowiązanym i jego majątku w internecie, również na portalach społecznościowych.
 10. Prowadzi się rozpytywanie wśród pracowników innych komórek organizacyjnych. Pozyskane dane w uzasadnionych przypadkach czasami są sprawdzane w terenie przez pracowników egzekucji przy okazji wyjazdów w związku z prowadzonymi innymi postępowaniami egzekucyjnymi.

W toku kontroli w powyższym zakresie poddano badaniu 5 podmiotów. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Badany obszar oceniono **pozytywnie**.

[dowód: akta kontroli str. 205-214]

Reasumując, działalność Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Lubelskim w zakresie realizacji wybranych zadań komórki wierzycielskiej należy ocenić **pozytywnie z uchybieniami**. Wpływ na ww. ocenę miała waga stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień – ocena **pozytywna** w zakresie: decyzje orzekające o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania podatkowe, czynności monitorujące i dyscyplinujące – dobrowolne regulowanie należności podatkowych, zabezpieczenia rzeczowe zobowiązań podatkowych – zastawy skarbowe,

postępowanie organu podatkowego z zaległościami podatkowymi po umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność oraz cena **pozytywna z uchybieniami** w zakresie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.

Obszar dotyczący rygoru natychmiastowej wykonalności – w oparciu o art. 239a ustawy Ordynacja podatkowa nie podlegał ocenie z uwagi brak przedmiotu oceny.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w toku prowadzonej kontroli nie stwierdzono oszustw i nadużyć finansowych, które miałyby negatywny wpływ na funkcjonowanie jednostki. Stwierdzono zdecydowaną poprawę w zakresie jakości wydawanych rozstrzygnięć w obszarze udzielanych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Ponadto stwierdzone uchybienia mogą być łatwo i w krótkim czasie wyeliminowane z dalszej pracy Urzędu.

Pismem z dnia 12 października 2017 r. nr 0618-SEW.0921.1.2017 poinformował Pan, że nie wnosi zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego z dnia 3 października 2017 r. nr 0601-KWWZ.0710.37.2016.6.

Uwzględniając powyższe, w celu wyeliminowania stwierdzonych w toku kontroli uchybień – **zalecam**:

1. Przestrzegać przepisów określonych w § 8a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o udzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych, zgodnie z którym w przypadku zmiany wartości udzielonej pomocy lub wartości zaktualizowanych płatności wykazanych w sprawozdaniu, podmiot udzielający pomocy sporządza i przekazuje zaktualizowane sprawozdanie, tylko w zakresie wskazanej zmiany w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji o zmianie.
2. Bezwzględnie przestrzegać przepisów art. 5 ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zgodnie z którym gdy wartość faktycznie udzielonej *pomocy de minimis* jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu podmiot udzielający pomocy, w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia.
3. Wydając decyzje ratalne ustalać terminy płatności rat w taki sposób, aby komórka wymiarowa w przypadku niedotrzymania przez podatnika terminu płatności raty zdążyła wygasić ratę przed upływem okresu sprawozdawczego – pismo tutejszej Izby z dnia 12 czerwca 2008 r. Nr LS-077/0014/08/13695
4. Udzielając ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przedsiębiorcom rozważać możliwość stosowania w szerszym zakresie zastawu skarbowego lub innych form zabezpieczeń.
5. Rzetelnie i terminowo wprowadzać i zatwierdzać dokumenty w systemie POLTAX.
6. W sprawach wszczętych na pisemny wniosek małżonków o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych wynikających ze wspólnego zeznania, prowadzić postępowanie odrębnie do każdego z małżonków. Dokonywać odpowiednich ustaleń faktycznych oraz wydawać odrębne rozstrzygnięcia (por. wyrok WSA w Lublinie z dnia 26 marca 2013 r. Sygn. akt I SA/Lu 974/12).

7. Postanowienia w trybie art. 169 § 4 Ordynacji podatkowej wydawać tylko w przypadku wniosków obarczonych brakami formalnymi, które nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie. Instytucja wezwania do usunięcia braków w trybie art. 169 § 1 ww. ustawy ma służyć usunięciu braków formalnych podania wynikających ze ściśle określonych przepisów. Skutek w postaci pozostawienia podania bez rozpatrzenia nie dotyczy wniosku spełniającego wymogi, które pozwalają na jego merytoryczną ocenę (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 września 2010 r. Sygn. akt IFSK 1506/09).
8. W decyzjach o pozostawieniu bez rozpatrzenia wniosków o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych powoływać właściwe przepisy prawne będące podstawą podjętego rozstrzygnięcia.
9. Prowadzić odrębne postępowania w sprawach wszczętych na pisemny wniosek małżonków, z których jedno z nich jest przedsiębiorcą, z uwagi na fakt, iż są to dwa odrębne podmioty, do których stosuje się odrębne regulacje prawne.
10. Stosować właściwy tryb wezwań podatników oraz pouczeń o skutkach niezastosowania się do :
 - uzupełnienia materiału dowodowego (art. 155 Ordynacji podatkowej),
 - usunięcia braków formalnych (art. 169 ww. ustawy).
11. Prowadząc postępowanie w sprawach wniosków dotyczących ulg w spłacie zobowiązań podatkowych ściśle przestrzegać norm określonych w art. 191, 122, 187 § 1 Ordynacji podatkowej, tj. m.in.:
 - dokładnie wyjaśniać okoliczności faktyczne,
 - wszechstronnie i wnikliwie rozważać całokształt materiału dowodowego,
 - sporządzać odrębne analizy z uwzględnieniem wszystkich okoliczności faktycznych, danych informacji zawartych zarówno w systemach informatycznych, jak i będących w posiadaniu innych komórek organizacyjnych Urzędu.

Przekazując powyższe zalecenia wyznaczam termin na złożenie informacji o ich wykonaniu, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich ewentualnego niepodjęcia na **15 grudnia 2017 r.**

Jednocześnie w związku z poleceniem Ministerstwa Finansów zawartym w piśmie z dnia 4 września 2014 r. nr CP12/012/1/TBC/14/80252RD przekazany przy piśmie Dyrektora Izby Skarbowej w Lublinie z dnia 16 września 2014 r. nr KW/070-0020/14/27806 polecam przekazać do tut. Izby informację o rezultatach wdrożonych zaleceń w terminie do dnia **14 września 2018 r.**

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Lublinie

dr hab. Leszek Bielecki